

รายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทันตบุคลากรการเฝ้าระวังทันตสุขภาพและปัจจัยเสี่ยงตามกลุ่มอายุ

ระหว่างวันที่ 19-20 กุมภาพันธ์ 2563

ณ โรงแรม อมารี ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพมหานคร

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

สำนักทันตสาธารณสุข

1.	นางปิยะดา ประเสริฐสม	ผู้อำนวยการสำนักทันตสาธารณสุข
2.	นางสาวเพ็ญแข ลาภยิ่ง	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ
3.	นางสาวรวงคณา เวชวิธี	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ
4.	นางกรกมล นิยมศิลป์	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ
5.	นางนนทินี ตั้งเจริญดี	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ
6.	นางสาวจิราพร ชีตดี	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ
7.	นางสาวนพวรรณ โพนนุกุล	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ
8.	นางสาวสุรัตน์ มงคลชัยอรัญญา	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ
9.	นางสาวสุวรรณา เอื้ออรรถการุณ	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ
10.	นายพลุพฤกษ์ โสภารัตน์	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ
11.	นางสาววรมน อัครสุต	ทันตแพทย์ชำนาญการ
12.	นายพงศธร จินตกานนท์	ทันตแพทย์ชำนาญการ
13.	นางอมราภรณ์ สุพรรณวิวัฒน์	นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ
14.	นางสาวสุพรรณิ สุคั่นวานิล	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
15.	นางสาวสุภาวดี พรหมมา	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
16.	นางสาวณัฐมนันสนันท์ ศรีทอง	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
17.	นางสาวชนิกา ไรจน์สกุลพานิช	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
18.	นายปางพุดพิงษ์ เหมมณี	นักวิชาการสาธารณสุข
19.	นางสาวกัญญา ฤทธิ์อิม	นักวิชาการสาธารณสุข

ส่วนภูมิภาค

1.	นางสาววริษฐา พุ่มทอง	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ	ศูนย์อนามัยที่ 1
2.	นางสาวจรัสพรรณ อรุณแก้ว	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ	ศูนย์อนามัยที่ 1
3.	นายพงศ์ปณต สมบูรณ์พงษ์กิจ	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ	ศูนย์อนามัยที่ 2
4.	นายกษิติศ ทิววรรณ	ทันตแพทย์ชำนาญการ	ศูนย์อนามัยที่ 3
5.	นายพนิตเทพ ทัพพะรังสี	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ(ด้านทันตสาธารณสุข)	ศูนย์อนามัยที่ 4

6.	นางสาวดลฤดี แก้วสวาท	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ	ศูนย์อนามัยที่ 5
7.	นายตรี สุริยกุล ณ ออยุธยา	ทันตแพทย์ปฏิบัติการ	ศูนย์อนามัยที่ 6
8.	นางสาวศิริฤทธิ์ พิทยะ ชาติเครือ	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ	ศูนย์อนามัยที่ 7
9.	นางพัชรี ถ่ายสูงเนิน	เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน	ศูนย์อนามัยที่ 9
10.	นางสาววรัญญา ขจัดภัย	พนักงานบริการ	ศูนย์อนามัยที่ 9
11.	นางศศิธร บัณฑิตมหากุล	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ	ศูนย์อนามัยที่ 11
12.	นางสาวจันทร์เพ็ญ เกสรราช	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ	สสจ.สุรินทร์
13.	นางศศิธร บุญมี	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ	สสจ.สุพรรณบุรี
14.	นางมะลิ ชาญณรงค์	จพ.ทันตสาธารณสุขชำนาญงานพิเศษ	สสจ.สิงห์บุรี
15.	นางสาวสุปรีญา จันทรวงษ์	ทันตแพทย์ปฏิบัติการ	สสจ.สิงห์บุรี
16.	นางปัญญาดา นาคสุขปาน	ทันตแพทย์ชำนาญการ	สสจ.นครปฐม
17.	นางนงนุช สุธรรมจรรยา	จพ.ทันตสาธารณสุขชำนาญงาน	สสจ.นครปฐม
18.	นางสาวจิตติพร บุณนาค	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ	สสจ.ปทุมธานี

บุคลากรภายนอก

1.	นายประพนธ์ นิพัทธ์สัจน์	ทันตแพทย์อิสระ
2.	นายกิตติวัชร กิตติเรืองพัชร	อาจารย์ทันตแพทย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2563

การบรรยาย การสำรวจสภาวะทันตสุขภาพและปัจจัยเสี่ยง

บรรยาย โดย ทพญ.ปิยะดา ประเสริฐสม ผู้อำนวยการสำนักทันตสาธารณสุข การเฝ้าระวัง เป็นการติดตามการเกิดโรคในช่องปาก เพื่อให้สามารถตรวจพบโรคหรือความผิดปกติตั้งแต่ระยะเริ่มแรกสามารถป้องกันหรือควบคุมได้ทันก่อนที่โรคจะลุกลาม การเฝ้าระวังต้องมีการเก็บข้อมูลและคืนกลับข้อมูล มีการออกแบบการเฝ้าระวังว่าจะเฝ้าระวังเรื่องอะไร เฝ้าระวังใคร เก็บข้อมูลยังไง การวิเคราะห์ข้อมูลรวมถึงส่งคืนกลับข้อมูลที่ได้จากการเฝ้าระวังไปที่ใด เครื่องมือที่ใช้สำรวจ แบบสำรวจทันตสุขภาพและปัจจัยเสี่ยงตามกลุ่มอายุ 18 เดือน 3 ปี 12 ปี 60 ปี และ Probe สามารถใช้ WHO Probe ซึ่งการเฝ้าระวังทันตสุขภาพและปัจจัยเสี่ยง สำนักทันตสาธารณสุขมีการดำเนินงานตั้งแต่ ปี 2548 จนถึงปัจจุบัน

การบรรยายการใช้ข้อมูลเฝ้าระวังในระดับศูนย์อนามัยที่ 11 และการดำเนินปี 2563

บรรยาย โดย ทพญ.ศศิธร บัณฑิตมหากุล ศูนย์อนามัยที่ 11 การดำเนินงานเฝ้าระวังทันตสุขภาพและปัจจัยเสี่ยง ในปีที่ผ่านมาได้มีการจัดการประชุมปรับมาตรฐานการตรวจช่องปากในกลุ่ม 3 ปี 12 ปี และผู้สูงอายุ โดยเชิญจังหวัดและ Cup มาร่วมการปรับมาตรฐาน ในปีนี้ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการฝึกวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลเฝ้าระวังทันตสุขภาพ และ

ปัจจัยเสี่ยง ศูนย์อนามัยที่ 11 มีการใช้ระบบข้อมูลหลายอย่าง เช่น T02, HDC, HAPPEN, PHDC, Tooth Brushing และ Oral screening ในการดำเนินงานทันตสุขภาพ

การบรรยายการใช้ข้อมูลเฝ้าระวังระดับจังหวัดและการดำเนินปี 2563

บรรยายโดย นางสาวจันทร์เพ็ญ เกสรราช นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สุรินทร์ การดำเนินการเฝ้าระวังทันตสุขภาพและปัจจัยเสี่ยง ดำเนินการ 4 กลุ่มอายุ คือ 18 เดือน 3 ปี 12 ปี และ 60-75 ปี โดยทางกลุ่มงานทันตสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด คำนวณขนาดตัวอย่างให้ในแต่ละอำเภอ สุ่มตัวอย่าง และจัดให้มีการปรับมาตรฐานการตรวจช่องปาก โดยหลังการสำรวจจะมีการคืนกลับข้อมูลรายอำเภอและมีการนำเสนอ ข้อมูลให้กับผู้บริหารในการประชุมของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพื่อให้เห็นความสำคัญพร้อมกับการเสนอแผนการดำเนินงาน

อภิปรายการแลกเปลี่ยน การเฝ้าระวังสภาวะทันตสุขภาพและปัจจัยเสี่ยง

- จังหวัดปทุมธานี มีการสุ่มขนาดตัวอย่าง ของ Cup แต่ยังไม่มีการถ่วงน้ำหนักได้มีการนำข้อมูลเฝ้าระวังมาใช้ และมีการปรับมาตรฐาน
- จังหวัดนครปฐม จะมีการปรับมาตรฐานการตรวจในปี
- จังหวัดสุพรรณบุรี เสนอแนะให้ส่วนกลางเพิ่มจังหวัดน่านอง ส่วนของจังหวัดสุพรรณ จะมีการสุ่มขนาด ตัวอย่างให้แต่ละอำเภอ ในระดับอำเภอมีการตรวจ 100 เปอร์เซ็นต์ และการประชุมทันตสาธารณสุขของ จังหวัดจะนำข้อมูลมาเสนอเป็นรายอำเภอเพื่อให้เห็นการดำเนินงานเทียบกันแต่ละอำเภอ

อภิปรายร่างแบบสำรวจเฝ้าระวังทันตสุขภาพและปัจจัยเสี่ยงตามกลุ่มอายุ

- กลุ่มเด็กเล็ก

เด็ก 18 เดือน ไม่มีข้อเสนอแนะ

เด็ก 3 ปี เสนอให้ตัดข้อความเรื่อง อายุ เนื่องจากในแบบสอบถามเด็กที่เป็นตัวอย่างในการตรวจ เป็นเด็กอายุ 3 ปีและไม่ได้ให้ระบุจำนวนเดือนจึงไม่จำเป็นต้องมีข้อนี

กลุ่มวัยเรียน

เด็ก 12 ปี เสนอให้ตัดข้อความเรื่อง อายุ เช่นเดียวกับอายุ 3 ปี และขอเพิ่มข้อความ แปรงฟัน ก่อนนอน แปรงฟันตอนเช้า จากเดิมแปรงฟัน 2 ครั้ง/วัน

แบบสำรวจกิจกรรมทันตสุขภาพในโรงเรียน

1. น้ำหวาน หมายถึง น้ำที่มีส่วนผสมของน้ำตาล สารแต่งกลิ่นสี ทั้งในรูปของบรรจุภัณฑ์สำเร็จรูปหรือ การตักแบ่งขายหรือการผสมขายเอง (ขอให้มีการระบุจำนวนน้ำตาล 5%)
2. เสนอเพิ่มข้อรายละเอียดข้อความ จาก กิจกรรมแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน เป็น กิจกรรมแปรง ฟันหลังอาหารกลางวันที่มีการควบคุมดำเนินกิจกรรม
3. เพิ่มของข้อความ โรงเรียนมีกิจกรรมตรวจประเมินการแปรงฟันของนักเรียนหลังจากดำเนินการใน ข้อ 2 หรือไม่

4. เพิ่มของข้อความ โรงเรียนมีการตรวจประเมินการแปร่งฟันก็ครั้งในรอบปีที่ผ่านมา
5. เพิ่มของข้อความ โรงเรียนมีที่จัดเก็บแปร่งสีฟัน ยาสีฟัน แบบถูกลักษณะหรือไม่
6. เพิ่มของข้อความ รอบรั้วโรงเรียนมีการจำหน่าย ขนม น้ำหวาน หรือไม่
7. เสนอขยายความข้อ 5 เป็น การเรียนรู้เกี่ยวกับการแปร่งฟัน มี/ไม่มี และ การบริโภคอาหารและการอ่านฉลากอาหารเสี่ยงทันตสุขภาพ มี/ไม่มี

วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 63

อภิปราย การพัฒนารหัสมาตรฐานทันตกรรม

อภิปรายโดย ทพ.ประพนธ์ นิพัทธ์ศักดิ์ และ ทพ.กิตติวัตร กิตติเรืองพัชร การใช้รหัสมาตรฐาน ICD10TM ให้ยึดการลงข้อมูลศึกษาจาก คู่มือ ICD10TM กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมีคู่มือจำนวน 5 เล่ม

- เล่มที่ 1 : ตารางการจัดกลุ่มโรค
- เล่มที่ 2 : Alphabetic index of diseases
- เล่มที่ 3 : Classification of health intervention
- เล่มที่ 4 : Alphabetic index of intervention
- เล่มที่ 5 : Standard coding Guidelines

โดยภายใน 6 เดือนนับจากกุมภาพันธ์จะดำเนินการปรับปรุง เล่มที่ 5: Standard coding Guidelines โดยทางกองยุทธศาสตร์และแผนงานจะเชิญประชุมทุกๆ เดือน ละ 1 วัน

กลุ่มวัยผู้สูงอายุ

1. เสนอเพิ่มข้อความ ชมรมมีกิจกรรมทันตสุขภาพ
2. เสนอเพิ่มข้อความ จำนวนผู้สูงอายุในชมรม

กลุ่มวัยทำงาน

ที่ประชุมเห็นควรมีแบบสำรวจทันตสุขภาพและปัจจัยเสี่ยงกลุ่มวัยทำงาน แต่เสนอว่าในกลุ่มอายุของวัยทำงาน ควรแบ่งช่วงอายุ หรือเก็บตามความเสี่ยง เช่น ผู้ป่วยโรคเบาหวานหรือกลุ่มเสี่ยงโรคเบาหวาน หรือเก็บตามบริบทการทำงาน เนื่องจากวัยที่มีช่วงอายุ 15-59 ปี โดยอายุ 15-20 ปีคาบเกี่ยวกับกลุ่มวัยรุ่นด้วย เป็นกลุ่มที่มีความหลากหลายทางอาชีพ ความเป็นอยู่ สถานะทางสังคม ทางจังหวัดที่เข้าร่วมประชุมจึงขอเสนอเก็บเฉพาะในคลินิกเบาหวานความดัน ทั้งนี้ขอให้ทางสำนักพิจารณาและแจ้งให้ทราบต่อไป

นายปางพุดพิงษ์ เหมมณี
จตุรายนการประชุม
นางสาวณัฐมนันท์ ศรีทอง
ตรวจรายงานการประชุม